

R. LUBYSKI, Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu, predvorje

Petrinjskoj ul. 50 – 52 (1910), Huth-Zorac u Masarykovoj ul. 11/1 (1910), Schumacher na Svačićevu trgu 8 (1910), »Svećenički dom« u Palmotičevoj ul. 3 (1910), zgrade Hipotekarne banke na Prilazu GJ. Deželića 42 – 46 (1910), Klein u Kumičićevoj 6 (1910), Mihelić u Palmotičevoj ul. 5 (1911), »Dobrotvorov dom« u Haulikovojoj ul. 4 (1912), zgrade Vujović u Hercegovačkoj ul. 37 (1914), Schick u Amruševoj ul. 7 (1914), Roller na Marulićevu trgu 2 (1914) te stambeno-poslovnu zgradu Kotarske oblasti u Vodnikovoj ul. 1 (1914) – sve u Zagrebu. Na osnovi prvonagrađena natječajnoga rada dobio je izvedbu zgrade Nacionalne i sveučilišne biblioteke na Marulićevu trgu u Zagrebu (dovršena 1913). Po dosljedno provedenu jedinstvu arhitekture, ukrasa i opreme ta je zgrada najvrjedniji primjer kasnosecesijske arhitekture u Hrvatskoj.

Poč. 20-ih godina obnavlja projektantsku djelatnost; u njegovu ateljeu surađuje niz arhitekata, poslije istaknutih imena zagrebačke moderne arhitekture (S. Planić, S. Gomboš, L. Horvat, J. Neidhardt, H. Bauer, M. Haberle, S. Bučar, B. Petrović). U tome razdoblju projektira stambene zgrade: Kanitz u Zvonimirovoj ul. 1 (1923), vilu Wasserthal na Gvozdu 6 (1923), vilu Brahm na Medveščaku (1925), Donner u Masarykovoj 7 (1925), kuću Lubynski u Smičiklasovoj ul. 19 (1926), vilu-atelje Frangeš na Rokovu perivoju 3 (1926), vilu Rein na Gvozdu 23 (1929), kuću Mayer u Dežmanovoj ul. 10 (1930) te kuću Dostal u Frankopanskoj 5a (1930). Na natječaju je dobio izvedbu poslovne zgrade zagrebačkoga Središnjega ureda za osiguranje radnika u Mihanovićevoj ul. 3 (1928), soliterni blok oblikovan u reduciranim historicističkim oblicima, te sinagoge u Sarajevu (1930, devastirana 1941, pregrađena 1964) koju projektira u oblicima maurske eklektike. Posljednje veliko djelo Lubynskoga, poslovna zgrada braće Marić (dioničkoga društva »Shell«) u Gajevoj ul. 5 (1932) oblikovana je, pod utjecajem mladih suradnika B. Petrovića i H. Bauera, potpuno u duhu modernih funkcionalističkih načela s pasažom u prizemlju u stilu art-décoa. Izvan Zagreba L. je gradio u Novoj Gradiški (tiskara i knjižara

Bauer, oko 1909), Banjoj Luci (vila Božić, oko 1912) i Novome Vinodolskome (vila Oršić). Sudjelovao je na izložbi Društva »Medulić« u Splitu 1910, IV. jugoslavenskoj umetničkoj izložbi u Beogradu 1912, izložbi Hrvatskoga društva umjetnosti u Zagrebu 1913, i posthumno na izložbi »Pola vijeka hrvatske umjetnosti« u Zagrebu 1938.

LIT.: I. Eših, Rudolf Lubynski, Obzor, 1935, 74. – Arhitekt Rudolf Lubynski, Arhitektura, 1984, 189 – 191. – B. Jakac, Sveučilišna biblioteka u Zagrebu, Peristil, 1962, 5. – M. Dabac, Rudolf Lubynski i njegovo doba, Arhitektura, 1984 – 85, 189 – 195. – A. Laslo, Rudolf Lubynski – prilog definiciji stambenog prostora, ibid. – Isti, Rudolf Lubynski, realizacije u Zagrebu (vodić), ibid. A. Las.

LUCIĆ, Radoslav, dubrovački klesar (XVI. st.). God. 1520. izradio s R. Ratkovićem renesansni trijem nad juž. arkadama dominikanskoga samostana u Dubrovniku. Nedovršeni trijem pretvoren je za franc. okupacije u dvoranu; danas knjižnica.

LIT.: C. Fisković, Dokumenti o radu naših graditelja XV – XVI stoljeća u Dubrovniku, Split 1947, str. 7. – Isti, Naši graditelji i kipari XV i XVI stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947, str. 120. R.

LUČANE, selo Z od Sinja. Spominje se u pov. dokumentima 1341. Na uzvisini Šušanj nalaze se ostaci prapov. gradine. Smatra se da je tu mogao biti delmatski grad *Setovia* kraj kojega su Rimljani ← 33. skršili otpor Delmata. U zaseoku Đipalo otkriveni su ostaci kasnoant. arhitekture i grobovi, a na lok. Bare starohrv. grobovi. Na seoskome groblju nalazi se nekoliko stećaka.

LIT.: S. Gunjača, Topografska pitanja na teritoriju stare cetinske županije, Split 1937. – A. Milošević, Srednjovjekovna nekropola u »Barama« u Lučanima kod Sinja, SHP, 1984. Z. Gu.

LUČICA → LIPOVAC

LUČIĆ, Branko, povjesničar umjetnosti i konzervator (Zagreb, 6. X. 1928). Diplomirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1953. Radio u Konzervatorskome zavodu Hrvatske (1954 – 61), potom u Zavodu za zaštitu spomenika kulture grada Zagreba. Bio je ravnatelj Restauratorskoga

LUDBREG, dvorac

zavoda Hrvatske (njegov je osnivač 1966), a 1980–90. Regionalnoga zavoda za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu. Radio na zaštiti dvorca Januševca (1963–65), zgrada u Tkalićevoj 48 i 50 u Zagrebu (1968), žitnice u Ozlju (1968–78), crkve Sv. Lovre u Požegi (1966–78), ljetnikovca Sorkočević u Dubrovniku (1972), kapele Sv. Bernarda na Košljunu (1974–76), crkve Sv. Marije u Zadru (1968–73), palače Attems u Grazu (1974–78); sudjeluje u izradi projekta prostornoga plana Jadran III i obnovi Budve (1979).

BIBL.: *Obnova Sorkočevićeva ljetnikovca u Rijeci Dubrovačkoj*, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1975, 1; *O projektu za rekonstrukciju »Ilirske dvorane«* u Zagrebu, ibid., 1978–79, 4–5.

T. Pl.

LUČIĆ (LUCIĆ, LUCIUS), Ivan, povjesničar (Trogir, IX. 1604 – Rim, 11. I. 1679). Autor kapitalnoga djela hrv. historiografije *De regno Dalmatiae et Croatiae libri sex* (Amsterdam 1666), u kojemu je prikazao povijest Hrvatske između Gvozda i Neretve od rim. vremena do 1480. Povijest rodnoga grada do sred. XV. st. (*Memorie istoriche di Tragurio ora detto Traù*) objavio je 1657 (u prijevodu: *Povijesna svjedočanstva o Trogiru*, I, II, Split 1979). U oba se djela kritički služio obiljem izvorne arhivske građe, od koje se dio inače nije očuvao u izvornu obliku.

LIT.: C. Fisković, Lučićeva rodna kuća, Zbornik historijskog instituta JAZU, 1969. – M. Prellog, Lucius – pisma iz Rima, Dometi, 1983, 1–2–3. – M. Kurelec, Ivan Lučić Lucius, Zagreb 1994.

R.

LUDBREG, gradić u S Hrvatskoj s tragovima naselja iz starijega željeznoga doba. U vrijeme Rimskoga Carstva urbanizirano naselje (*Iovia-Botivo*), opasano zidinama. U IV. st. sjedište biskupije. Od starijih ant. nalaza ističe se fragment brončanoga konjaničkoga spomenika. Otkriveni su ostaci rim. kupališta, žitnice, stambenih zgrada, gradskih zidina i drugi arheol. materijal (keramika, staklo, metalni predmeti, novac). Na širem području nađeni su: rim. kola (Poljanec), nadgrobni spomenik (stela) s likovima pokojnika (Križovljan), rimski grobovi (Sigetec) i dr. – U sr. vijeku tu se nalazio grad Turčizijevih. Današnji kompleks dvorca sastoji se od tri klasicistička zasnove zgrade. U najvećoj (s unutarnjim dvorištem) nalaze se kasno-barokne zidne slike iz bivše dvorske kapele, a u bočnoj zgradi su zidne slike profana sadržaja. Jednobrodna gotička župna i proštenjarska crkva Predragocjene Krvi Isusove, pregrađena i proširena 1829, ima baroknu propovjedaonicu i freske M. Račkoga (1937). Oko crkve je cinktor s portalom iz 1779. te arkadama s dvorišne strane. Kasnobarokna kapela Sv. Marije ima na vratima i prozorima rešetke od kovana željeza.

LIT.: G. Szabo, SG, str. 91. – M. Šeper, Rimsko kola iz Poljanca kod Ludbrega, Arheološki radovi i rasprave, II, Zagreb 1962. – B. Vikić i M. Gorenc, Iovia – Ludbreg (Istraživanja 1968–1978), Arheološki pregled (Beograd), 1968, 1969, 1971, 1973, 1975, 1976, 1978. – Ludbreg (zbornik), Ludbreg 1983. – M. Obad-Šćitaroci, Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja, Zagreb 1991.

B. V. B. i A. Ht.

LUDINA, selo u Moslavini. Barokna jednobrodna župna crkva Sv. Mihovila građena je sred. XVIII. st. Uz poligonalno svetište je sakristija, a uz glavno pročelje visok zvonik. Oko crkve je zidana ograda s dvjema kapelama (1882). Prostrana unutrašnjost ima pet kvalitetnih baroknih oltara i propovjedaonicu iz XVIII. st. Srebrni svijećnjaci su klasicistički. Na ulazu u selo je kasnobarokna kalvarija s tri križa.

LIT.: Horvat – Matejčić – Prijatelj, Barok.

A. Ht.

LUG, naselje u Baranji. Crkva s gotičkim dovratnikom ispod zvonika i potpornjima uza nj, pregrađena za potrebe kalvinâ. Prema zapisu na mađarskom jeziku, ogradu je pjevališta geometrijskim i biljnim motivima oslikao János Botos 1810; iz toga su doba i klasicistička govornica te rezbarena vrata.

LIT.: A. Horvat, Pregled spomenika kulture u Baranji, Urbanizam i arhitektura, 1951, 5–8, str. 91.

LUKAČEVIĆ, Juraj (zvan **Zavaliska**), graditelj (Zadar, XV. st.). God. 1444, 1449. i 1450. gradio je stambene kuće u Zadru; 1445. s Vukom Slovogostovim zida crkvu Sv. Mihovila u Zaglavu na Dugome otoku (posvećena 1458). Na istome otoku, u Salima, sagradio je 1465. župnu crkvu, koja je 1581. proširena.

LIT.: C. Fisković, Zadarski sredovječni majstori, Split 1959. – I. Petricoli, Građevni i umjetnički spomenici srednjeg vijeka na zadarskim otocima, u zborniku: Zadarsko otočje, Zadar 1974. – Isti, Prilog zadarskim graditeljima XIV i XV st., Radovi. Filozofski fakultet – Zadar, 1982, 20.

I. Pet.

LUKA DE LA FESTA, klesar (XV. st.), rodom iz Splita. Radio je 1487. u Budimu, u grupi dalm. klesara koja je pridonijela širenju renesanse u Mađarskoj. Skupini se pripisuju neki ulomci skulptura nađeni u ruševinama dvora M. Korvina u Budimu i u okolici Pečuha.

LIT.: C. Fisković, Iz Duknovičeva kruga u Trogiru i Mađarskoj, Prilozi – Dalmacija, 1983.

LUKA PASKOJEV, graditelj (XVI. st.); djelovao u Dubrovniku. God. 1536. obvezao se da će za Ivana Ferdinandova Gundulića sazidati kapelu nad oltarom kraj sakristije u dominikanskoj crkvi u Dubrovniku. Sudjelovao pri gradnji bratimske crkve Sv. Roka u Gružu, a poznato je da je radio i u Hvaru, vjerojatno na ljetnikovcu pjesnika Hanibala Lucića.

LIT.: C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV. i XVI. stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947.

N. B. B.

LUKAR, selo u Promini nedaleko od Drniša. Kraj seoske crkve pronađena starohrv. ostruga i zlatna naušnica, a ima i stećaka.

LUKAS (Lucaz), Valentin, slikar (Labin, 1840 – Kraj u Istri, oko 1914). Radio oltarne slike, portrete i alegorijske prikaze. Po završetku studija na Akademiji u Veneciji vraća se u Labin, a potom u Kraj (nedaleko od

S. LUKETIĆ, Skulptura. Beograd, Muzej savremene umetnosti

